

Książki, z których
warto skorzystać
przy
organizowaniu
zajęć
w świetlicy

Kolorowe zabawy
z
chustą animacyjną

Redakcja:
Magdalena i Marcin
Siwezyńscy

KOLOROWE ZABAWY
Z CHUSTĄ ANIMACYJNĄ

Centrum Akson 2012

Kilka słów o chuście animacyjnej

Wywodzi się z pedagogiki zabawy. Do jej postulatów należą: dobrowolność uczestnictwa, wywoływanie pozytywnych emocji, stosowanie różnorodnych środków wyrazu, unikanie niezdrowej rywalizacji, odwoływanie się do spontaniczności.

Pedagogika zabawy rozwijała się w: latach 70-tych XX wieku w Stanach Zjednoczonych, Niemczech i Austrii. Jednym z jej twórców jest psycholog humanistyczny Fritz Perls.

Chusta animacyjna jest popularnym narzędziem pedagogiki zabawy:

- Dostarcza różnorodnych bodźców: wzrokowych, słuchowych i dotykowych, przez co wpływa pozytywnie na rozwój sensoryczny i integrowanie zmysłów.
- Kolory tęczy (ciepłe barwy – pobudzające i chłodne – relaksujące) równoważą się i wzbudzają pozytywne emocje.
- Stanie w kręgu twarzami do siebie buduje pozytywne więzi w grupie, oparte na wzajemnej równości.

Prowadząc zabawy z chustą trzeba pamiętać o zasadach bezpieczeństwa. Należy zapewnić swobodę ruchów i uprzątnąć otoczenie. Jeżeli zabawa przebiega na świeżym powietrzu, dobrze jest sprawdzić wcześniej obszar zabawy. Warto też ustalić z dziećmi zasady i konsekwentnie ich przestrzegać.

Wybrane zabawy z chustą

Paleta barw. Dzieci trzymają brzeg chusty. Nauczyciel wyznacza kolejno kolory chusty. Dzieci trzymające daną barwę zamieniają się miejscami, przebiegając pod chustą. Gdy nauczyciel powie: „*paleta barw*”, wtedy wszystkie dzieci przebiegają pod chustą, wybierając nowe miejsce.

Kolorowe wycieczki. Wszyscy siedzą na podłodze, trzymając chustę na wysokości pasa. Nauczyciel podaje nazwę koloru (lub kilku barw), a dzieci trzymające wskazany kolor zamieniają się miejscami, przeczołgując się pod chustą.

Jedynki i dwójki. Dzieci odliczają kolejno do dwóch. Następnie jedynki wchodzi pod chustę, a dwójki je wachlują. Później zamiana.

Kotek i myszka. Wersja tradycyjnej zabawy. Wybieramy kotka i mysz. Kot goni myszkę, a dzieci trzymające chustę pomagają myszy uciec przed kotem. W tym celu odpowiednio ruszają chustą. Myszka może uciekać dookoła chusty, może także próbować się pod nią skryć.

Rekin. Znana i lubiana zabawa z chustą. Dzieci stoją w kole trzymając chustę. Jedno wchodzi pod chustę i jest rekinem. Dzieci zamykają oczy. Wtedy rekin wciąga dwójkę dzieci pod chustę. Następnie dzieci otwierają oczy i mają zgadnąć, kogo porwał rekin.

Calineczka. Ochotnik siada na środku chusty. Pozostali trzymają chustę i zbliżają się, chowając osobę, a następnie wycofują się.

Huśtawka. Jedno dziecko siada na chuście. Pozostali huśtają je i lekko kołyszają.

Żonglerzy. Nauczyciel wsypuje piłeczki na chustę. Grupa porusza nią tak, by piłki nie upadły na podłogę.

Bilard w nowej odsłonie. Dzieci w kole trzymają chustę. Nauczyciel wsypuje na nią kolorowe piłeczki, a zadaniem dzieci jest ruszanie nią tak, by jak najwięcej piłek wypadło przez dziurkę na środku chusty (najlepiej wszystkie).

Osoby na start. Wszyscy siadają dookoła chusty. Prowadzący podaje komendę: „Na start osoby, które...”(np. mają rodzeństwo, lubią czytać). Uczestnicy, których dotyczy komenda, obiegają chustę dookoła i siadają na swoim miejscu. Dalsze komendy podają chętni, lub wszyscy - według kolejności siedzenia.

Zgadnij kolor - zabawa z chustą i woreczkiem. Uczestnicy stoją wokół chusty. Jedna osoba odwrócona tyłem do chusty rzuca za siebie woreczkiem tak, by trafić na chustę. Następnie zgaduje na głos kolor, na który myśli, że spadł woreczek. Wtedy staje przodem do chusty i sprawdza swoją odpowiedź.

Co kryje chusta? Jedno dziecko wychodzi z sali. Pozostali chowają wybrany przedmiot pod chustą. Następnie dziecko wraca i odgaduje, co się znajduje pod chustą.

Nasze kolory. Nauczyciel wymienia kolory chusty. Dzieci mające na sobie daną barwę przebiegają pod chustą.

Kolorowy zawrót głowy (czyli skojarzenia kolorystyczne). Dzieci zajmują dowolny kolor na chuście, nie wiedząc, co za chwilę będzie się działo. Następnie muszą wymyśleć dwa obiekty, które mogą występować w danym kolorze.

Piłka w krąg. Uczestnicy stoją i mocno naciągają chustę. Prowadzący wypowiada formułę: „Puszczam piłkę w krąg - niechaj wróci do mych rąk”. Celem uczestników jest falowanie chustą, by piłka zatoczyła krąg po obwodzie i wróciła do prowadzącego. Zabawa na zakończenie wspólnych zajęć.

Nie przydeptuj
małych skrzydeł

Katarzyna Wnek-
Joniec

Wydawnictwa
Oświatowe

Kraków 2013

Nie przydeptuj
małych
skrzydeł

O czym jest ta książka?

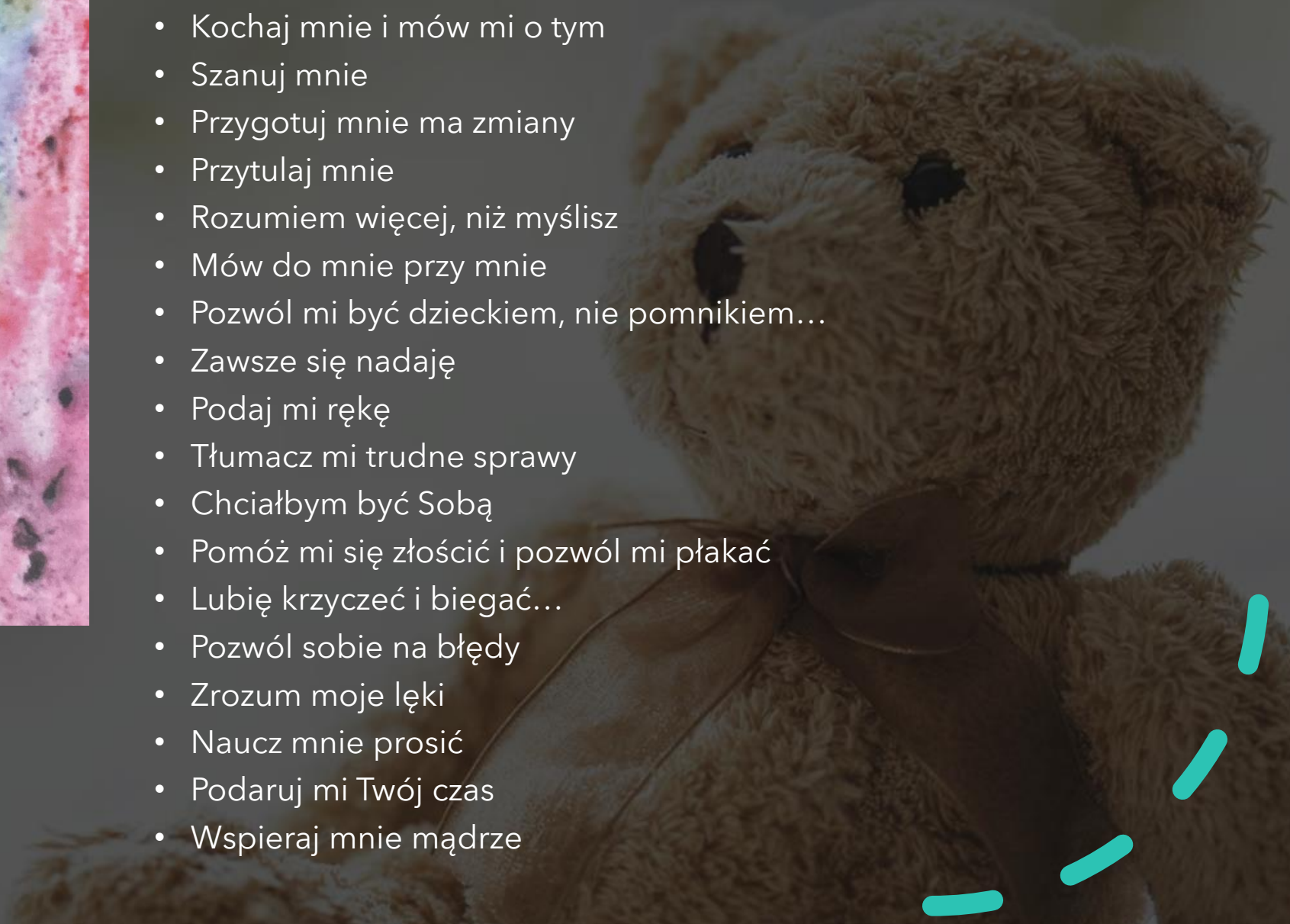
*„Każdy z nas potrzebuje dobrych słów,
by żyć, by rozwijać skrzydła”.*

Są w niej ukryte **słowa – klucze**,
dające siłę i wiarę w siebie!

- Każde dziecko jest niepowtarzalne i wyjątkowe
- Kochaj mnie i mów mi o tym
- Szanuj mnie
- Przygotuj mnie na zmiany
- Przytulaj mnie
- Rozumiem więcej, niż myślisz
- Mów do mnie przy mnie
- Pozwól mi być dzieckiem, nie pomnikiem...
- Zawsze się nadaję
- Podaj mi rękę
- Tłumacz mi trudne sprawy
- Chciałbym być Sobą
- Pomóż mi się złościć i pozwól mi płakać
- Lubię krzyczeć i biegać...
- Pozwól sobie na błędy
- Zrozum moje lęki
- Naucz mnie prosić
- Podaruj mi Twój czas
- Wspieraj mnie mądrze

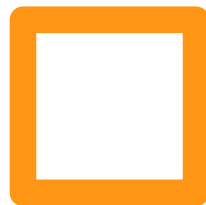

Gry i zabawy
przeciwko agresji

Rosemarie Portmann

Jedność
Kielce 2005

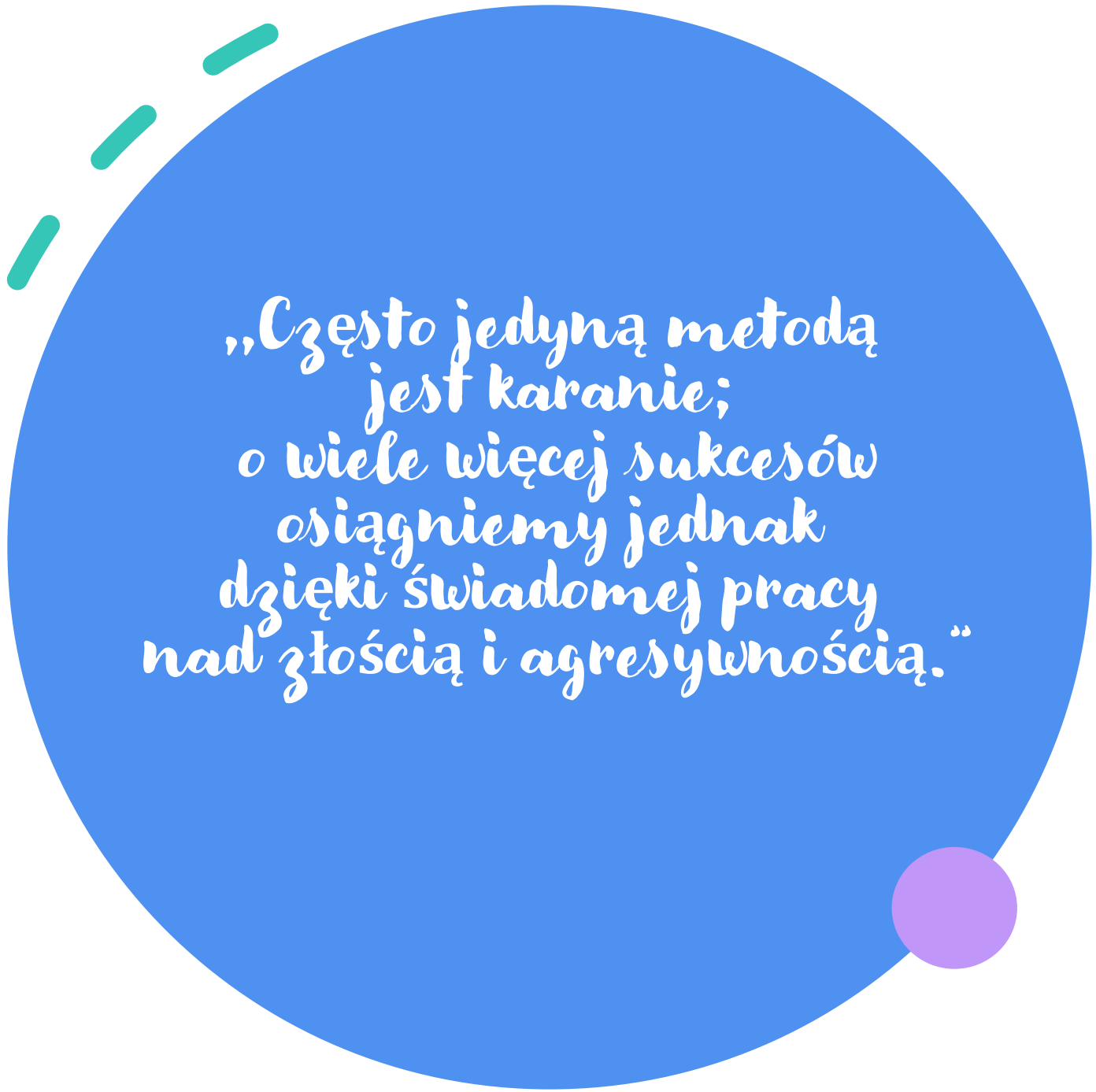

Rosemarie Portmann

Gry i zabawy
przeciwko
agresji

JEDNOŚĆ

*„Często jedyną metodą
jest karanie;
o wiele więcej sukcesów
osiągniemy jednak
dzięki świadomej pracy
nad złością i agresywnością.”*

Propozycje zabaw
i ćwiczeń
rozwijających
umiejętność
konstruktywnego
radzenia sobie
ze złością i agresją:

Wyrażanie złości. Dzieci siedzą w kole i pokazują co robią, gdy są wściekłe. Następnie rozmowa o tym, co pomaga w przewycięzaniu złości (np. odliczanie, myślenie o czymś pozytywnym, wysiłek fizyczny, muzyka relaksacyjna, mandale).

Mowa ciała. Odgadywanie karteczek wyrażających różne stany emocjonalne. Rozmowa o uczuciach.

Ogoniaste zwierzaki. Dzieci zamieniają się w wybrane zwierzę z krainy fantazji. Przyczepiają sobie „ogon” np. z chustki. Następnie próbują zdobyć jak najwięcej ogonów, ale bez przytrzymywania właścicieli. Mogą wydawać głośne dźwięki. Dzięki tej zabawie można rozładować negatywne emocje.

Malowanie uczuć. Dzieci malują uczucia, które je ogarniają, gdy tracą panowanie nad sobą. Następnie próba przekształcenia obrazka w bardziej pozytywny poprzez dodanie innych kolorów lub kształtów (np. zamiana strachu w pewność siebie, złości w spokój, agresji w sympatię, itp.)

Złości i cieszy mnie.. Wymyślamy, co nas złości, na poszczególne litery naszego imienia. Następnie określamy co nas cieszy, na te same litery (np. złości mnie marnotrawstwo, cieszy mnie miłość).

Protokół złości. Co mnie zdenerwowało? Jak na to zareagowałem? Jak chciałbym zareagować następnym razem?

Nowe imiona. U Indian imiona mają znaczenie. Przypominają o ważnych wydarzeniach, wyrażają nadzieje. Nadajmy więc sobie nowe imiona! 😊 (np. Łagodny i mocny delfin).

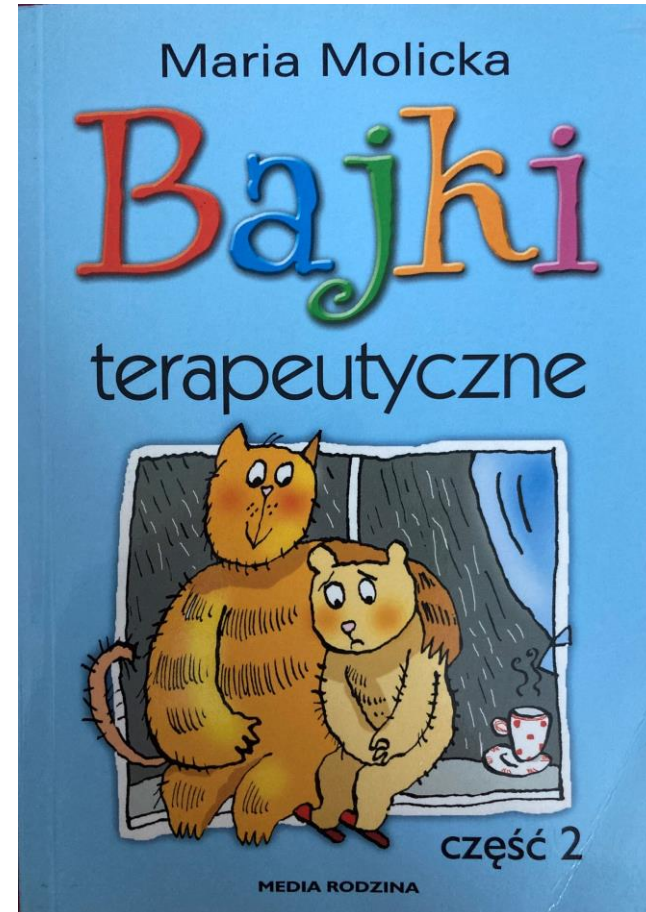
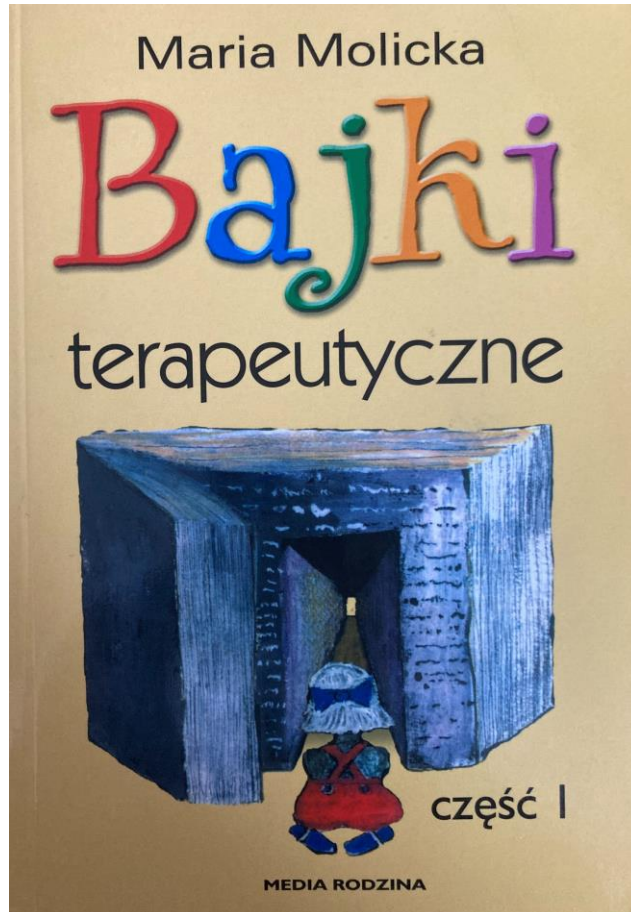
Słońce pozytywnych emocji! Rysujemy słońko z promieniami. Na każdym zapisujemy: lubię (np. czytać), potrafię (malować), jestem (pomysłowa). Im więcej pozytywnych promieni, tym lepiej! 😊

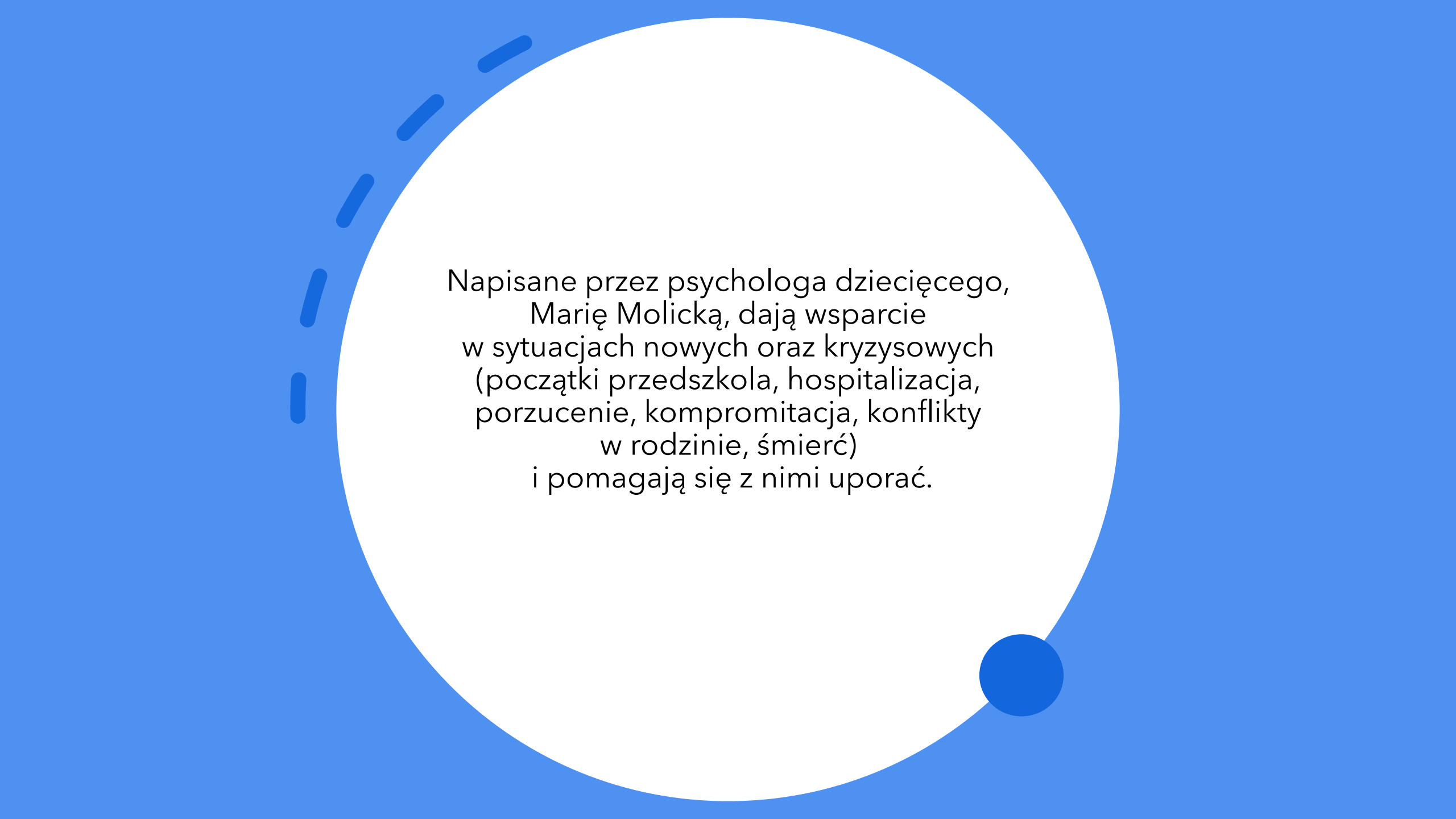
Trojaczki. Dobieramy się w trójki. Wymyślamy 3 rzeczy, które wszyscy lubią i 3, których wszyscy nie lubią.

Życzenia. Dzielimy się w grupy. Każda osoba wymyśla życzenie. Wybieramy najbardziej altruistyczne, dobre dla ogółu (najpierw w obrębie grupy, a później ze wszystkich życzeń).

Więcej pomysłów w polecanej książce!!! 😊

Kolejne książki wartę uwagi to:

Napisane przez psychologa dziecięcego,
Marię Molicką, dają wsparcie
w sytuacjach nowych oraz kryzysowych
(początki przedszkola, hospitalizacja,
porzucenie, kompromitacja, konflikty
w rodzinie, śmierć)
i pomagają się z nimi uporać.

Pozycja o podobnej tematyce to:

„Bajkoterapia czyli dla małych i dużych o tym, jak bajki mogą pomagać”.

Autorami opowiadań są gwiazdy kina, teatru, telewizji, a także cenieni pisarze.

Historie zaprezentowane w książce poruszają trudne tematy (poczucie samotności, problemy rodzinne, asertywność, rywalizacja). Napisane są tak, by dzieci mogły odnaleźć w nich cząstkę siebie.

Bajki wzbogacone są o pomocne wskazówki i komentarze inspirujące do rozmowy.

Na koniec proponuję książeczkę:

**„Siedemnaście opowiadań”
autorstwa B. Ferrero.**

Zawiera wychowawcze historie z morałem,
wyrażone w formie bajek
pełnych fantazji i ciekawostek.

Poruszane zagadnienia to:
dobre zachowanie, podziwianie przyrody,
poszanowanie innych, ciekawość, umiejętność
wydawanie właściwej oceny, religie,
rozwód rodziców, itp.

Każde opowiadanie zawiera wskazówki
dydaktyczne do pracy z tekstem.

Temat zajęć: Magia zmysłów

Wiek uczestników: 7 - 8 lat

Cele ogólne:

1. Wzbudzanie wśród dzieci zainteresowania czytelnictwem.
2. Odnajdywanie wraz z dziećmi morału płynącego z przeczytanego fragmentu książki.
3. Rozwijanie pozytywnego myślenia.
4. Ukazywanie dzieciom wyjątkowości doświadczania świata poprzez zmysły.
5. Doskonalenie umiejętności współpracy i integracji pomiędzy rówieśnikami.

Cele szczegółowe (operacyjne):

Dziecko:

1. uważnie słucha fragmentu książki czytanego przez nauczyciela,
2. poszukuje przesłania płynącego z przeczytanego opowiadania,
3. formułuje wypowiedzi na zadany temat,
4. rozwija wyobraźnię, twórcze myślenie oraz empatię,
5. zna zmysły ludzkie i docenia ich znaczenie,
6. aktywnie uczestniczy w poszczególnych zabawach i współpracuje z rówieśnikami,
7. przestrzega zasad kulturalnego zachowania się podczas zajęć.

Metody:

Podająca: czytanie opowiadania, rozmowa kierowana, objaśnienia.

Praktycznego działania: pantomima, ilustrowanie jednego ze zmysłów, zabawy sensoryczne.

Poszukująca: zagadka dedukcyjna dotycząca tematyki zajęć, rozsypanka - dopasowanka, zabawa w skojarzenia, wskazywanie przez uczniów argumentów świadczących o przewadze świata rzeczywistego nad „wirtualnym” (elektronicznym).

Formy: zbiorowa, indywidualna i grupowa

Środki dydaktyczne: tekst opowiadania „Spacer po lesie” z książki pt. „Jedenaście opowiadań”, autorstwa B. Ferrero, karteczki zawierające nazwy zmysłów, pisaki, kolorowe kartki A4 z wyszczególnionymi kategoriami (piękny widok, lubiany dźwięk, przyjemna powierzchnia, wspaniałe jedzenie, ładny zapach), klej, dzwoneczek, chusta, olejki zapachowe z zaklejonymi nazwami, „pojemnik różnorodności” z przedmiotami do zgadywania (np. włóczka, długopis, kredka, gumka, strugaczka, nożyczki, linijka, piłeczka, kartka, klocek, autko, lalka, klej, książka, bibuła, wata, rolka papieru, kawałek materiału, chusteczki higieniczne, lusterko).

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. **Powitanie w kręgu.** Nauczyciel wita wszystkich, którzy: *lubią: obserwować przyrodę, słuchać odgłosów przyrody, dźwięki tętniącego miasta, ciszę w lesie, lepić bałwana, zapach lasu, jeść dobre posiłki.* Uczniowie, którzy czują się przywitani, machają do siebie.

2. **Wprowadzenie do zajęć.** *Zagadka: Na podstawie pytań, które zadawałam podczas powitania, spróbujcie odgadnąć tematykę dzisiejszych zajęć.* Następnie poinformowanie uczniów o przebiegu zajęć (wspólne czytanie i zajęcia tematyczne).

3. **Czytanie opowiadania pt. „Spacer po lesie” z książki pt. Siedemnaście opowiadań, autorstwa B. Ferrero.** Prośba do dzieci o uważne słuchanie.

4. **Rozmowa kierowana.**

Pytania do tekstu: Gdzie dzieci jechały na wycieczkę? Czy wszystkie dzieci były szczęśliwe z wycieczki? Kto nie był zadowolony z wyjazdu i dlaczego? Co wywoływało zachwyty dzieci? (poziomki, strumyczek czystej wody, liście, żaby, jeże, kasztany, wielkie drzewo, gładki pień, chmury, śpiew słowików, zapach mchu). Co najbardziej interesowało Łukasza?

5. **Pantomimiczna zabawa sensoryczna: „Pokaż ten zmysł”.** Dzieci stoją w rozproszone po sali. Nauczyciel kolejno wymienia poszczególne zmysły: *wzrok, słuch, dotyk, smak, węch,* a zadaniem dzieci jest ich przedstawianie za pomocą mimiki ciała (bez słów). (*zabawa doskonaląca zmysł wzroku* – dzieci obserwują siebie nawzajem i konfrontują własną interpretację danego zmysłu z tą przedstawianą przez inne dzieci).

6. **„Zmysłowy obrazek”:** Dzieci otrzymują kolejno *karteczki z nazwą jednego z pięciu zmysłów.* Następnie na wylosowanych kartkach ilustrują część ciała odpowiedzialną za doświadczanie danego zmysłu.

7. **„Rozsypanka - dopasowanka”:** uczniowie nakleją otrzymane w poprzednim ćwiczeniu *karteczki z nazwami jednego z pięciu zmysłów (wzrok, słuch, dotyk, smak, węch)* do *pięciu kategorii wyszczególnionych na kartkach A4, postrzeganych przez poszczególne zmysły (piękny widok, lubiany dźwięk, przyjemna powierzchnia, wspaniałe jedzenie, ładny zapach).* Przy kategorii: *„wspaniałe jedzenie”* można wspomnieć o *wyróżnianych smakach: słodki, słony, kwaśny, gorzki oraz umami – uznany oficjalnie dopiero w 2000 roku.*

8. **Zabawa w skojarzenia: „Odkrywanie uroków świata”.** **Kategorie:** *piękny widok, lubiany dźwięk, przyjemna powierzchnia, wspaniałe jedzenie, ładny zapach.* Dzieci siedzą w kole. Każdy z uczniów wymyśla wyraz kojarzący się z poszczególną kategorią. W zależności od zainteresowania dzieci nauczyciel przeprowadza zabawę do każdej z kategorii bądź do wybranych.

9. **Zabawa sensoryczna z dzwoneczkiem: Z której strony dobiega dźwięk?** Dzieci siedzą w kole. Jedno w środku ma zasłonięte chustą oczy. Poszczególni uczniowie dzwonią dzwoneczkiem, a zadaniem osoby w środku jest wskazanie, z której strony dochodzi dźwięk (*zabawa doskonaląca zmysł słuchu*).

Zabawa wyciszająca: Dzieci w kole przekazują dzwoneczek do rąk, starając się zrobić to tak, by nie wydał żadnego dźwięku.

10. **Zabawa sensoryczna: Jaki to zapach?** Nauczyciel dzieli dzieci na grupy, każdej dając jeden olejek zapachowy (zaklejone nazwy). Zadaniem każdego zespołu jest odgadnięcie otrzymanego zapachu (*zabawa doskonaląca zmysł węchu*).

11. **Zabawa sensoryczna: Jaki to przedmiot?** Uczniowie kolejno z zasłoniętymi oczami losują z pojemnika przedmiot i zgadują, co to jest (*zabawa doskonaląca zmysł dotyku*).

12. **Dlaczego „magia zmysłów”?** Na koniec nauczyciel prosi, aby każdy z uczniów wyobraził sobie, że spotyka Łukasza z czytanego na początku zajęć opowiadania. Następnie chętni uczniowie (najlepiej wszyscy) w kilku słowach mówią Łukaszowi: *Czy i dlaczego wycieczka do lasu jest bardziej atrakcyjna niż zabawa sprzętem elektronicznym? (Świat wirtualny, komputerowy, bywa interesujący i wciągający, jednak nie zastąpi uroków płynących z obcowania z przyrodą i doświadczania wszystkimi zmysłami. Grając w gry nie poczujemy zapachu, nie dotkniemy postaci, ani obiektów, nie będziemy mogli biec po widzianych na ekranie miejscach – jest to więc swego rodzaju „iluzja życia”.*

13. **Podsumowanie:** *Zbliżają się ferie zimowe. Już niedługo część z Was wyjedzie poza Kraków, będziecie obcować z przyrodą. Ci co pozostaną w mieście, również mogą się wybrać do parku i bawić na świeżym powietrzu bądź w inny sposób aktywnie spędzić czas. Obserwujcie przyrodę, doświadczajcie zmysłami i cieszcie się nimi, a po powrocie do szkoły po feriach opowiecie, jakie „cuda przyrody” zaobserwowaliście.*

Na koniec zaproszenie dzieci do zaktywizowania swojego zmysłu smaku i zjedzenia drugiego śniadania☺

Aneks:

Tekst opowiadania „Spacer po lesie”, z książki pt. „Siedemnaście opowiadań”, Bruno Ferrero, Wyd. Salezjańskie, Warszawa 1992.

Bardzo dziękuję za uwagę! 😊

Mam nadzieję, że zaprezentowane materiały okażą się przydatne.

Opracowała:
Magdalena Woźny

